

Temat

O życiu w erze walidacji, czyli co mogę zrobić z tym, co wiem i potrafię

Scenariusz lekcji został przygotowany przez ekspertów Instytutu Badań Edukacyjnych w ramach projektu „Wsparcie rozwoju ZSK w szczególności na poziomie regionalnym poprzez wdrażanie rozwiązań i inicjatyw skierowanych do użytkowników końcowych systemu – ZSK 4”. W pracy nad nim uwzględniono wnioski z pilotażowych lekcji, z udziałem młodzieży.

Scenariusz może być wykorzystywany przez nauczycieli jako materiał pomocniczy, podpowiadający, w jaki sposób można rozmawiać z młodzieżą na temat planowania rozwoju swoich umiejętności zgodnie z ideą uczenia się przez całe życie.

Uwaga dodatkowa:

Poniższy scenariusz umożliwia realizację lekcji w formule stacjonarnej, jak też online. W formule stacjonarnej ćwiczenia realizujemy z użyciem tablicy/flipcharta oraz karteczek post-it. W formule online ćwiczenia realizujemy z użyciem wirtualnej tablicy, np. LINO, Google Jamboard, Microsoft Whiteboard oraz opcji wirtualnych karteczek post-it.

Cele

Cel ogólny

Uczeń:

- przedstawia główne założenia Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji w kontekście uczenia się przez całe życie.

Cele szczegółowe / efekty uczenia się

Uczeń:

- wymienia ścieżki uczenia się (edukacja formalna, edukacja pozaformalna i nieformalne uczenie się);

- objaśnia pojęcia: wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne, efekty uczenia się, walidacja, kwalifikacja, Polska Rama Kwalifikacji;
- wyjaśnia, do czego służy Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji.

Pozostałe informacje

Adresaci:

- uczniowie szkoły ponadpodstawowej – wszystkie typy szkół

Czas trwania zajęć:

- 1 godzina lekcyjna

Metoda pracy:

- podająca – mini-wykład;
- praktycznego działania.

Forma pracy:

- indywidualna, grupowa,

Środki dydaktyczne:

- animacje:
 - „Nowe możliwości rozwoju zawodowego – era walidacji”
https://www.youtube.com/watch?v=RhW5C8_VVso ,
 - „Skąd czerpać wiedzę o kwalifikacjach?”
 - <https://www.youtube.com/watch?v=WMIEBu3Imoc> ,
 - „Animacja o Polskiej i Europejskiej Ramie kwalifikacji”
https://www.youtube.com/watch?v=2R-Og_A-KoU ;
- quiz o ZSK;
- prezentacja do lekcji „O życiu w erze walidacji, czyli co mogę zrobić z tym, co wiem i potrafię”;
- karteczki post-it;

- w warunkach online – wirtualna tablica np. LINO, Google Jamboard, Microsoft Whiteboard;
- rzutnik, komputer.

Przebieg zajęć

Wprowadzenie

SLAJD NR 2

Ćwiczenie „Umiem, interesuję się, realizuję się w...”

Uwaga:

Ćwiczenie w formule stacjonarnej realizujemy z użyciem tablicy / flipcharta oraz karteczek post-it. Ćwiczenie w formule online realizujemy z użyciem wirtualnej tablicy, np. LINO, Google Jamboard, Microsoft Whiteboard oraz opcji wirtualnych karteczek post-it.

Osoba prowadząca mówi:

„Zapraszam Was do przejścia na wirtualną tablicę. Proszę, byście przez chwilę zastanowili się, w czym jesteście dobrzy, na czym się znacie, jakie macie umiejętności?”

Wypiszcie, proszę, swoje zasoby. Ćwiczenie jest anonimowe, więc możecie czuć się bezpiecznie nawet w sytuacji, gdybyście nie chcieli ujawniać na forum klasy, że akurat Wy macie to konkretne hobby”.

Osoba prowadząca omawia to, co napisali uczniowie. Zwraca uwagę, jak wiele różnorodnych umiejętności posiadają. Warto dodać, że prawdopodobnie uczniowie także nie wiedzieli o wielu swoich zainteresowaniach i umiejętnościach, które pojawiły się na tablicy.

Zajęcia właściwe

Proponowana narracja:

SLAJD NR 3

„W Polsce jest wdrażany system, który daje możliwości przekucia pasji, umiejętności i zainteresowań w kwalifikacje. Warto o tej możliwości wiedzieć, bo być może

w jakimś momencie okaże się zasadne potwierdzenie umiejętności i pasji oraz uzyskanie kwalifikacji.

Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK) dysponuje różnorodnymi narzędziami.

Na dzisiejszej lekcji wskażę Wam najistotniejsze z nich oraz opowiem o głównych założeniach ZSK”.

SLAJD NR 4

„Dowiecie się, co oznacza walidacja i efekty uczenia się, czym są Polska Rama Kwalifikacji i Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji”.

SLAJD NR 5

Ćwiczenie „W jakich miejscach uczy się współczesny człowiek?”

„Zastanówcie się, proszę, w jaki sposób i w jakich miejscach uczy się współczesny człowiek. Zróbmy tę burzę mózgów na wirtualnej tablicy. Każdy pomysł wpisujcie oddzielnie”.

Uwaga:

Ćwiczenie w formule stacjonarnej realizujemy z użyciem tablicy/flipcharta oraz karteczek post-it. Ćwiczenie w formule online realizujemy z użyciem wirtualnej tablicy, np. LINO, Google Jamboard, Microsoft Whiteboard oraz opcji wirtualnych karteczek post-it.

Osoba prowadząca komentuje odpowiedzi uczniów.

Na wirtualnej tablicy znajdą się zapewne pomysły typu: szkoła, studia, kursy, internet, książka, samemu, od innych, podróże, szkolenia, staże itp.

„Wnioskując z tego, co widać na tablicy, współczesny człowiek ma bardzo wiele możliwości uczenia się”.

SLAJD NR 6

„Zintegrowany System Kwalifikacji docenia wszelkie sposoby uczenia się i ich efekty”.

Uwaga: Slajdy od 7 do 18 prezentują przykładowe osoby, które nabywały efekty uczenia się różnymi drogami.

Osoba prowadząca indywidualnie decyduje o doborze przykładów.

SLAJD NR 7

Osoba prowadząca pyta uczniów, kogo przedstawia zaprezentowane zdjęcie i czym ta osoba zastąpiła. Uczniowie odpowiadają.

SLAJD NR 8

Osoba prowadząca podsumowuje:

„To Maria Skłodowska-Curie. Słynna polska fizyczka i chemiczka, dwukrotna laureatka Nagrody Nobla. W 1891 r. Maria Skłodowska wyjechała z Królestwa Polskiego do Paryża, by podjąć studia na Sorbonie; następnie rozwinęła tam swoją karierę naukową. Była prekursorką nowej gałęzi chemii – radiochemii. Jej życiową drogę uczenia się wyznaczają takie kroki milowe:

*SORBONA – KARIERA NAUKOWA – PREKURSORKA NOWEJ GAŁĘZI CHEMII –
RADIOCHEMII – DWUKROTNA LAUREATKA NAGRODY NOBLA*

W szkołach różnego szczebla zdobyła wiedzę i umiejętności, by w dalszej samodzielnej pracy naukowej dojść do tak spektakularnych osiągnięć”.

SLAJD NR 9

Osoba prowadząca pyta uczniów, kogo przedstawia zaprezentowane zdjęcie i czym ta osoba zastąpiła. Uczniowie odpowiadają.

SLAJD NR 10

Osoba prowadząca podsumowuje:

„Niewiele osób wie, że Michael Jordan jest z wykształcenia geografem. Można powiedzieć, że skończył studia średnio przydatne na boisku. Jordan jest powszechnie uważany za najsłynniejszego sportowca na świecie. Stał się uosobieniem sukcesu i motywacją dla ludzi z całego świata. Niesamowicie pracowity i w pełni oddany koszykówce, co skutkowało wypracowaniem niespotykanych dotąd technik. Zaczynał od gry w kosza ze starszym bratem, który zresztą zawsze go ogrywał. Paradoksalnie nie dostał się do drużyny koszykarskiej za pierwszym razem. Jednak nie zabrakło mu

motywacji, by spróbować po raz kolejny. Dalej wszystko potoczyło się już błyskawicznie – sukcesy w drużynie college’u doprowadziły go do gry w lidze NBA. Koszykarz wszechczasów, legenda ligi NBA i drużyny Chicago Bulls. Jego droga uczenia się była więc zupełnie inna niż polskiej chemiczki: od studiów na kierunku geografia aż po dwa złote medale olimpijskie. Do dzisiaj Jordan odcina kupony nie od tego, że jest geografem, a od tego, że jest najszynniejszym na świecie koszykarzem”.

SLAJD NR 11

Osoba prowadząca pyta uczniów, kogo przedstawia zaprezentowane zdjęcie i czym ta osoba zastynęła. Uczniowie odpowiadają.

SLAJD NR 12

Osoba prowadząca podsumowuje:

„Przeszukując internet na temat drogi uczenia się pani Doroty Szelągowskiej, można znaleźć informację, że posiada ona średnie wykształcenie, ponieważ zdała maturę. Studiów nie ukończyła. Jest znaną architektką wnętrz. Z powodzeniem prowadzi liczne programy telewizyjne dotyczące projektowania, a także własną firmę. Wiedzę o projektowaniu zdobyła na kursie. Kolejny człowiek, kolejna droga...”

SLAJD NR 13

Osoba prowadząca pyta uczniów, kogo przedstawia zaprezentowane zdjęcie i czym ta osoba zastynęła. Uczniowie odpowiadają.

SLAJD NR 14

Osoba prowadząca podsumowuje:

„Postać profesora Zbigniewa Religi rozstawił film pt. «Bogowie», gdzie w rolę profesora wcielił się z powodzeniem Tomasz Kot. Profesor był kardiologiem znanym niemal na całym świecie. Na tym slajdzie widzicie, w jaki sposób potoczyła się jego droga uczenia się i jakie efekty przyniosła... Do drogi której z wcześniej wymienionych osób może być podobna droga profesora?”

SLAJD NR 15

Osoba prowadząca pyta uczniów, kogo przedstawia zaprezentowane zdjęcie i czym ta osoba zastynęła. Uczniowie odpowiadają.

SLAJD NR 16

Osoba prowadząca podsumowuje:

„Noblistka w dziedzinie literatury – Olga Tokarczuk. Czy wiedzieliście, że jest psycholożką, że pracowała jako psychoterapeutka?”

SLAJD NR 17

Osoba prowadząca pyta uczniów, kogo przedstawia zaprezentowane zdjęcie i czym ta osoba zastynęła. Uczniowie odpowiadają.

SLAJD NR 18

Osoba prowadząca podsumowuje:

„Rafał Maserak to znany w naszym kraju tancerz. Nie skończył studiów, ale ukończył wiele kursów tańca. Ma najwyższą klasę taneczną”.

SLAJD NR 19

„Zobaczyliście różnych ludzi i ich drogi uczenia się. Jakie wnioski czy refleksje Wam się nasuwają?”

Osoba prowadząca naprowadza uczniów na wniosek, że każdy ma indywidualną drogę uczenia się, która może prowadzić poprzez edukację w szkołach, na kursach i szkoleniach oraz realizację pasji i zainteresowań.

SLAJD NR 20

Osoba prowadząca podsumowuje:

„Zintegrowany System Kwalifikacji mówi o trzech drogach uczenia się:

- *edukacja formalna (szkoła, studia);*
- *edukacja pozaformalna (kursy, szkolenia);*
- *nieformalne uczenie się (samemu, hobby, internet, książka, z życia).*

Wszystkie trzy drogi są jednakowo ważne”.

SLAJD NR 21

„W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, o którym dzisiaj rozmawiamy, kluczowe są efekty uczenia się niezależnie od dróg, które do nich prowadziły”.

SLAJD NR 22

„ZSK grupuje efekty uczenia się w trzy zbiory:

- *wiedza,*
- *umiejętności,*
- *kompetencje społeczne”.*

SLAJD NR 23

Ćwiczenie „Efekty uczenia się”

Osoba prowadząca prosi uczniów o wskazanie przykładowych efektów uczenia się, które wyróżniają osoby zaprezentowane na slajdach:

- *„Jaką wiedzę posiadali/posiadają?”*
Przykładowe odpowiedzi: wiedza z zakresu chemii, kardiologii, historii tańca.
- *„Jakimi umiejętnościami dysponowali/dysponują?”*
Przykładowe odpowiedzi: umiejętności taneczne, koszykarskie na mistrzowskim poziomie.
- *„Jakie postawy/kompetencje społeczne je cechują?”*
Przykładowe odpowiedzi: gotowość do współpracy, gotowość do dzielenia się wiedzą i umiejętnościami.

SLAJD NR 24

Osoba prowadząca prezentuje podsumowujący slajd.

SLAJD NR 25

„Zapraszam Was do obejrzenia krótkiej animacji, z której dowiecie się, co oznacza kolejne pojęcie związane ze Zintegrowanym Systemem Kwalifikacji: walidacja”.

Osoba prowadząca wyświetla uczniom film „Nowe możliwości rozwoju zawodowego – era walidacji”: https://www.youtube.com/watch?v=RhW5C8_VVso. Po obejrzeniu uczniowie omawiają znaczenie pojęcia walidacji, a osoba prowadząca podsumowuje:

„Walidacja to sprawdzenie, czy osoba posiada wymagane dla danej kwalifikacji wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne. Walidacja prowadzona jest zgodnie z ustalonymi zasadami przez uprawnione osoby”.

Można też zapytać, czy nasuwa się tu uczniom jakaś analogia. Czy oni też są poddawani walidacji (matura, egzamin zawodowy)?

SLAJD NR 26

„Warto w tym miejscu podkreślić, że w ZSK nie ma kwalifikacji bez walidacji. To znaczy, że uzyskanie dokumentu typu: certyfikat, świadectwo czy dyplom, potwierdzającego uzyskanie kwalifikacji jest możliwe tylko po wcześniejszym pozytywnie zakończonym procesie sprawdzania (walidacji)”.

SLAJD NR 27

„Wiemy już, czym są efekty uczenia się, czym jest walidacja. Teraz zobaczymy więc, czym jest i do czego służy Polska Rama Kwalifikacji. Zapraszam na krótki film”.

Osoba prowadząca wyświetla uczniom film „Animacja o Polskiej i Europejskiej Ramie Kwalifikacji”: https://www.youtube.com/watch?v=2R-Og_A-KoU.

SLAJD NR 28

„Na tym slajdzie zamieszczono dokumenty, na których widnieją oznaczenia Polskiej Ramy Kwalifikacji. Czy macie już jakieś dokumenty z logotypem PRK?”

SLAJD NR 29

„I na koniec jeszcze jedno narzędzie ZSK – Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji. O tym, czym jest ZRK, dowiedzie się także z filmu”.

Osoba prowadząca wyświetla uczniom film „Skąd czerpać wiedzę o kwalifikacjach?": <https://www.youtube.com/watch?v=WMIEBu3Imoc>.

SLAJD NR 30

„W ZRK można znaleźć kwalifikacje, które mogą potwierdzić umiejętności wiążące się z Waszymi pasjami i zainteresowaniami. ZSK jest żywym organizmem. Niemal każdego dnia do rejestru trafiają nowe kwalifikacje”.

Podsumowanie

SLAJD NR 31

Formą podsumowania lekcji może być quiz przeprowadzony z wykorzystaniem np. aplikacji Kahoot, Socrative. W przypadku gdy osoba prowadząca zdecyduje się na taką formę podsumowania, warto na początku lekcji zapowiedzieć uczniom, że na koniec przewidziano quiz.

Przykładowe pytania do quizu

1. Walidacja to:
 - a) szkolenie kwalifikacyjne,
 - b) sprawdzenie, czy osiągnęliśmy efekty uczenia się,
 - c) kurs prowadzący do otrzymania kwalifikacji
2. Zdanie „Polska Rama Kwalifikacji ma 10 poziomów” jest:
 - a) prawdziwe,
 - b) fałszywe.
3. Miejsce, w którym zebrane są kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, to:
 - a) Baza Zintegrowanych Kwalifikacji,
 - b) Uporządkowany Spis Kwalifikacji,
 - c) Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji.
4. Efekty uczenia się w ZSK to:
 - a) wiedza, wartości, umiejętności,
 - b) wiedza, umiejętności, kompetencje kluczowe,
 - c) wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne,

- d) wiedza, umiejętności, zachowania.
5. Zdanie „Efekty uczenia zdobywamy na drodze edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej i nieformalnego uczenia się” jest:
- a) prawdziwe,
 - b) fałszywe.

Jeśli wystarczy czasu, osoba prowadząca omawia zbiorcze wyniki quizu.

SLAJD NR 32

„Dziękując wam za spotkanie, proszę, byście na koniec podzielili się swoimi odczuciami. Z czym kończycie dzisiejsze spotkanie?”

Załączniki:

- animacje:
 - „Nowe możliwości rozwoju zawodowego – era walidacji”
https://www.youtube.com/watch?v=RhW5C8_VVso,
 - „Skąd czerpać wiedzę o kwalifikacjach?”
<https://www.youtube.com/watch?v=WMIEBu3Imoc>,
 - „Animacja o Polskiej i Europejskiej Ramie kwalifikacji”
https://www.youtube.com/watch?v=2R-Og_A-KoU;
- prezentacja do lekcji „O życiu w erze walidacji, czyli co mogę zrobić z tym, co wiem i potrafię”.